

Hoofdstuk 3. Engelen en elementwezens in samenhang met mens en aarde

a. Inleiding

Om een beter begrip van de elementwezens van laag tot hoog te ontwikkelen, is het zinvol om eerst het scala van engelen in hun hiërarchische volgorde te schetsen, daar deze de elementwezens hebben voortgebracht, en de ontwikkeling van mens en aarde in vogelvlucht, die een weerslag van hun werkingen is. Daarbij worden de hemellichamen beschreven van waaruit zij voornamelijk werken, en ook wat zij in ons mensen teweegbrengen, direct en indirect.

Neemt men de zingeving van onze wereld aan, dan kan men de fysiek gemanifesteerde werkelijkheid en de daarin voorkomende verschijnselen ervaren als zijnde een weerslag van wezens die werken in en vanuit de hogere werelden van leven (vormkrachten en impulsen), ziel (gevoelens) en geest (gedachten die tot wilsintentie kunnen worden). Over deze wezens is in onze cultuur al het nodige geopenbaard. De eerste christengemeenten wisten nog van hun bestaan, maar sinds de institutionalisering van het christendom door het Vaticaan is deze kennis op de achtergrond geraakt, zo niet grotendeels verloren gegaan. Daarin is pas met de 20^e eeuw weer wat verandering gekomen.

Aan het begin van die eeuw heeft Rudolf Steiner vanuit eigen waarnemingen de engelhiërarchieën en hun werk in en door de natuurrijken en mens nader beschreven²⁵. Vanuit zijn fenomenologische karakterisering en gebeurde dit telkens vanuit andere invalshoeken, opdat men zelf in beweging diende te komen en geen vaststaande, eenzijdige beelden zou maken. Hij gaf aan dat er bij iedere ontwikkelingsstap verschillende wezens achterbleven in hun bewustzijn, die daarmee tegen hun eigen geestbroeders in gingen werken (wat overigens een noodzakelijke voorwaarde voor ontwikkeling is). Zo schildert hij een zeer pluriform en kleurrijk palet van in de geest dooreen wevende en werkende wezens. De in en aan de natuur werkzame wezens, die de kosmische klanken bemiddelen en tot in vormen en verschijnselen uitvormen, zijn door Marko Pogačnik beschreven²⁶. Diens beschrijvingen geven een aanvulling op Steiner's waarnemingen van natuurwezens, en deze grijpt weer terug op onder andere Paracelsus. Daarnaast heeft Steiner met deze wezens gewerkt en hen gevraagd om door studie van mensen en door de ontwikkeling van eigen daden, ook een ontwikkeling gelijk de mensen te willen maken²⁷. De natuurwezens zijn langer bekend gebleven in de Europese tradities, en

komen ons eerder van buiten dan van binnenuit tegemoet, zoals de lagere engelwezens werken.

Nu kan men deze wezens met de gebruikelijke, op de fysieke wereld gerichte zintuigen (oog, oor, reuk, smaak, tast) niet waarnemen. Echter door hen als zijnde de veroorzakers van verschijnselen te leren onderkennen en ook gericht te willen onderzoeken en herkennen, kan men door de verschijnselen heen weer contact met hen leren maken; zij zullen zich dan ook willen openbaren, zodat er een bewuste samenwerking tussen mens en wezen kan ontstaan. Wanneer wij hen willen erkennen en tegemoet treden, dan zullen zij geneigd zijn om ons te helpen en in harmonie met ons samen te werken.

Ieder mens kent momenten waarop hij voelde dat hij gestuurd werd, dat hij werd weggeleid van gevaarlijke situaties, ofwel dat hij werd tegengehouden. Daarin kan men de hand herkennen van de eigen Beschermengel.

Ook kent iedereen de keren dat hij in een gesprek met een ander, ofwel in een groepsgesprek zich ineens geïnspireerd voelde door een bepaald idee, of dat hij waarnam dat iemand anders ineens geïnspireerd sprak, en dat daardoor de hele groep in beweging kwam, in een bepaalde richting begon te kijken of te ontwikkelen. Daarin kan men de hand van een inspirerende Aarstengel herkennen.

De werking van hogere engelen wordt moeilijker, want strekt zich meer en meer uit over de gehele cultuur op een bepaalde tijd, en werkt met name onder de drempels van het bewustzijn. Zo is de werking van een Tijdgeest, nog een stapje hoger, vooral te herkennen in de set van waarden en normen, van beeldvorming omtrent de wereld in een bepaalde tijd. Dit uit zich in de vorm van voorwerpen zoals lampen, in kleding, en in ons gedrag, met name daar waar het tot cultuur wordt. Het tijdsbeeld zegt iets over zo'n Tijdgeest of Eon. Verdere werkingen worden hieronder geschetst.

Wil men in contact leren treden met de hogere werelden, dan dient men niet louter de daar vanuit op het fysieke inwerkende krachten in hoeveelheden en formules uit te werken, zoals de uit de zielenwereld stammende krachten van aantrekking en afstoting die zich in het magnetisme voor doen, maar juist de **wezens** die deze veroorzaken, trachten te leren onderkennen in die gevoelshoudingen, met inachtneming van alle kenmerken van de door hen veroorzaakte verschijnselen. Dan kan men komen tot waarachtige observaties die recht doen aan het geobserveerde verschijnsel, en het zich erin uitdrukkende wezen in zijn **wezenstrekken** (orgaangeledingen) en **levensverrichtingen** leren begrijpen en invoelen. Door middel van de voorheen beschreven methoden van samenzang en boetseren kan men de **zielenwerkingen** en **wilsstrevingen** leren ontwaren, en zo opklimmen tot het zich uitdrukkende wezen in zijn totaalheid. Wat men daarmee doet, is zich niet enkel bedienen van de vijf genoemde op de

fysieke wereld gerichte zintuigen, maar de zeven dieperliggende, welke men dan, samen met sluimerende zielen-zintuigorganen, de lotusbloemen, stap voor stap begint te ontwikkelen door de fysieke verschijnselen heen. Op die manier, met het zich verbinden in het inlevend doen, dus via het hart, kan **wetenschapsbeoefening** worden **tot wezens-leer**. Daar deze net als de mens in wording zijn, is het geen **wetenschap**, maar een **kunst**. Zo zou je deze vorm van onderzoek kunnen noemen **wezenskunst**. Excuus voor het kronkelig klinkende woord.

Om vanuit de astrosocie een globale schets te kunnen geven van de verschillende engelordes, opdat zij praktisch in hun gebaren en werkingen beleefd en herkend kunnen worden, worden hieronder de genoemde wezens beschreven met en vanuit de planeetprocessen waardoorheen zij zich veelal openbaren. De lezer dient zich er bij deze beschrijvingen terdege van bewust te zijn dat het eenzijdige beschrijvingen zijn, op werkbaarheid opgesteld, en dat er ook niet consequent rekening is gehouden met achtergebleven wezens van dezelfde orde of een hoger. Het is een proces, een onderzoekswijze in wording, niet een statisch iets dat tot vast weten wordt; het weten ontstaat slechts in de beoefenaar op grond van zijn of haar eigen ervaringen, die enkel met anderen gedeeld kunnen worden die eendere ervaringen als waarheid hebben beleefd. Op deze wijze gaat men uit van groei in kennis en inzicht, daarnaast ook van vaardigheden; deze hangen af van het ontwikkelingsniveau van ieder afzonderlijk mens. Er is vanuit deze visie dus enkel gradatie in kennis en inzichten mogelijk, geen potentiële gelijkheid, daar ieder mens zijn eigen vragen en vermogens heeft (bedoeld is hier ongelijkheid in het geestelijke, niet in de sociale omgang met elkaar). Het gevolg hiervan kan zijn dat iedereen die een bepaald moreel niveau heeft bereikt, ook vaardigheden kan ontwikkelen en deze naar eigen welbevinden mag en kan toepassen. Dit ontkracht de mogelijkheid van de toepasbaarheid van ieder feit door iedereen, ongeacht zijn morele standaarden. Wat een van de aannames is van de huidige manier van wetenschapsbeoefening.

Er zijn negen ordes van engelen, welke elk weer zijn gebundeld in hiërarchische categorieën van drie. Deze categorieën zijn een afspiegeling van hun bewustzijnsstede en daarmee samenhangende vermogens.